

Motion till riksdagen 2007/08:K411

av Anna Bergkvist (m)

Utredning i Madisons anda

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att efterlikna det amerikanska grundlagsskyddet.

Motivering

Den amerikanska konstitutionen är en av världens äldsta gällande skrivna grundlagar. Den antogs av ett konstitutionskonvent i Philadelphia och började gälla den 4 mars 1789 efter att det ratificerats av representanterna för befolkningen i respektive delstat.

När den amerikanska konstitutionen förändras görs ändringarna i form av tillägg till konstitutionen som ratificeras i särskild ordning av delstaterna. Det finns för närvarande 27 tillägg. Det senaste tillägget föreslogs ursprungligen av James Madison, då medlem i representanthuset för delstaten Virginia och senare USA:s fjärde president, till den första kongressen i september 1789. Förslaget var det andra av tolv förslag som var tillägg till konstitutionen. Mellan 1789 och 1791 ratificerades tio av Madisons förslag. Dessa tillägg blev det som idag kallas the Bill of Rights. Det andra förslaget stöddes endast av sex av de ursprungliga tretton delstaterna, och det stöddes därmed inte av tillräckligt många för att träda i kraft.

Madisons förslag föll därefter i glömska fram till 1982 när Gregory Watson, assistent i Texas delstatsparlament, startade en rörelse att ratificera det vilande förslaget till tillägg. Knappt tio år senare inkorporerades förslaget i den amerikanska konstitutionen sedan Alabama som den 38:e delstaten ratificerat tillägget den 5 maj 1992. Det hade då gått mer än 202 år sedan James Madison hade lagt fram det ursprungliga förslaget.

Det 27:e tillägget till den amerikanska konstitutionen lyder: "No law, varying the compensation for the services of the Senators and Representatives, shall take effect, until an election of Representatives shall have intervened."

Fel! Okänt namn på

Den amerikanska samhällsordningen har visat sig framgångsrik, och det kan därför finnas anledning att återkommande studera dess konstitution och fundera på vad som kan inkorporeras i den svenska grundlagen. Den sittande Grundlagsutredningen arbetar med frågan om hur den svenska grundlagen skall förändras. Detta är därför ett utmärkt tillfälle att utreda frågan om den svenska grundlagen inte borde innehålla en paragraf som liknar det 27:e tillägget till den amerikanska konstitutionen.

De ständiga debatterna om ersättningen till riksdagsledamöter visar att detta är en fråga som många i Sverige intresserar sig för. Riksdagsledamöterna fattar i princip beslut om sina egna arvoden. Teoretiskt sett kan ledamöterna fördela all statlig egendom mellan sig som en engångssumma.

På samma sätt skulle det gå att föreställa sig att en riksdagsmajoritet skänker eller på annat sätt avyttrar egendom till en till sig närstående organisation.

Väljarna bör därför ges möjlighet att påverka frågan genom att låta det bli en del av valdebatten, och riksdagsledamöterna bör ges möjlighet att ta ansvar för nivåerna. En sådan debatt skulle vara nyttigt för förtroendet för riksdagsledamöter och riksdagen som institution.

Det vore önskvärt att regeringen ser över frågan om hur ovan nämnda förslag kan inkorporeras i den svenska grundlagen.

Stockholm den 4 oktober 2007

Anna Bergkvist (m)